Epidemiologie 1-2-012 15.5.2012 15:00 Str. 42
proLékaře.cz | 29.12.2026

RNDr. Petr Petráš, CSc.

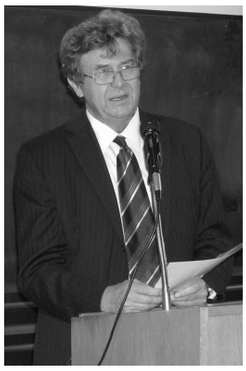

Je to neuvěřitelná zpráva: stále klukovsky vypadající Petr Petráš slaví sedmdesátku!

Narodil se v Praze na Starém Městě, 25. února 1942. Maturoval v roce 1959 na Nerudově gymnáziu, kterým prošla řada významných osobností. Na radu svého tatínka se vyučil elektrikářem-osvětlovačem v Barrandovských filmových studiích. Následovalo studium na Přírodovědecké fakultě UK Praha, obor anorganická chemie. Doktorskou práci obhájil v r. 1972.

Od roku 1970 dodnes pracuje v Národní referenční laboratoři pro stafylokoky Státního zdravotního ústavu (SZÚ). Od roku 1990 je vedoucím této NRL. Laboratoř založil prof. Raška jako referenční laboratoř pro typizaci stafylokoků a první vedoucí laboratoře byla RNDr. PhMr. Věra Matějovská, CSc. V letech 1994–2005 vykonával funkci zástupce vedoucího Centra epidemiologie a mikrobiologie SZÚ. Od roku 1992 až do konce roku 2008 zastával také funkci vedoucího odborné skupiny Střevní bakteriální infekce.

Za dobu působení Petra Petráše v laboratoři pro stafylokoky bylo zavedeno mnoho nových metod a publikovány nesčetné metodické návody bezprostředně využitelné pro praxi. Spektrum činnosti laboratoře obsáhne širokou problematiku týkající se stafylokoků od jejich identifikace přes produkci toxinů, faktory virulence, typizaci kmenů až po problematiku kmenů rezistentních na antibiotika, které se jako jedno z nejčastějších agens uplatňují v etiologii nemocničních nákaz. Laboratoř pravidelně spolupracuje jak s tuzemskými, tak i se zahraničními laboratořemi (Brno, Londýn, Lyon aj.) a dlouhodobě udržuje sbírku kmenů pro další analýzy. V roce 2005 se spolupodílel na popsání nového druhu, již pátého českého stafylokoka, S. simiae.

Petr Petráš publikoval velkou řadu publikací, z nichž většina se zabývá vlastnostmi stafylokokových kmenů, ale mimo jiné je spoluautorem na identifikačních pracích dr. Evy Aldové, popisujících nové české rody z čeledi Enterobacteriaceae: Budvicia a Pragia. Pravidelně přednáší na postgraduálních vzdělávacích akcích, odborných seminářích a sympoziích v ČR i v zahraničí.

S klidným svědomím můžeme prohlásit, že stafylokoky se staly Petrovou „druhou“ rodinou a je vždy velice milé poslouchat, když se zanícením a „jiskřičkami v očích“ hovoří o „svých milovaných stafoušcích“. Dá se říci, že je vlastně takovým popularizátorem bakteriologie, který svým osobitým projevem a nadšením umí zaujmout a nadchnout takřka každého posluchače.

Petrovu úžasnou osobnost dokresluje i to, že vytvořil unikátní cenu Zlatého stafylokoka, kterou uděluje od roku 1993 každoročně odborníkům z oboru „stafylokokologie“. A zcela jistě to není náhoda, že právě Petr Petráš dostal pod střechu CEM i novinku MALDI, které neřekne jinak, než „Madla“ a tráví s ní spousty času.

Další oblastí Petrova profesního zájmu je redakční činnost. Je členem redakční rady časopisu Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii – Epidemiologie, mikrobiologie, imunologie, vydávaného ČLS JEP. Od roku 1997 působí na pozici šéfredaktora měsíčníku Zprávy Centra epidemiologie a mikrobiologie (Zprávy CEM), vydávaného Státním zdravotním ústavem od roku 1992. S obrovským a obdivuhodným entuziasmem každý měsíc zajišťuje a s pečlivostí sobě vlastní připravuje vydání nového čísla časopisu, jehož náplní jsou informace o epidemiologické situaci v ČR, krátké aktuální příspěvky pracovníků odborných oddělení CEM, NRL SZÚ i mimo SZÚ a dalších odborníků v epidemiologické a mikrobiologické problematice z celé republiky. Zprávy CEM se během let s neopomenutelnou Petrovou zásluhou staly špičkovým informačním systémem přinášejícím recentní epidemiologické a mikrobiologické informace jak pro tuzemské, tak pro zahraniční zájemce. Pro Petra je příznačné, že o Zprávách CEM mluví jako o „Zprávičkách“.

Vzpomínky by nebyly úplné bez připomenutí Petrových aktivit ve Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP. Od roku 2003 je členem výboru Společnosti, kde působí již pátý rok jako vědecký sekretář.

Jistě jsme na nějakou významnou Petrovu aktivitu zapomněly – má jich tolik!

Děkujeme tímto nejen Petrovým spolupracovníkům, ale také jeho rodině, která jej podporuje a i díky ní je Petr „duší pořád mlád“ a plný energie, kterou neustále zahrnuje své okolí. Na duši pořád mladé má kromě jeho dvou úžasných dětí Terezky a Petříka zásluhu i malá Viki, která svému dědečkovi nabíjí baterky do zásoby.

Epidemiologie 1-2-012 15.5.2012 15:00 Str. 43
proLékaře.cz | 29.12.2026

A pro pamětníky vzpomínka na závěr (od Pavly): Vzpomínáte, jak vlasatý mladík exceloval téměř bez ztráty kytičky v oboru „Chemie kolem nás“ v pořadu Desetkrát odpověz? Tak to byl Petr Petráš. Už jeho jméno mě tenkrát fascinovalo a jeho znalosti opakovaně ohromovaly. Když jsem po nějakém čase zjistila, že se stal naším kolegou, nemohla jsem uvěřit... Je ještě mnoho dalších nadprůměrných znalostí a zaujetí, které by se vešly do několika dalších životů – například je členem české genealogické a heraldické společnosti, je nadšený fotograf, milovník české historie a klasické hudby.

Petře, děkujeme Ti za odborné i lidské zkušenosti, které jsi nám dosud stačil předat, a přejeme Ti za všechny spřízněné duše mnoho zdraví, energie a úspěchů do dalších let.

Barbora Macková
Monika Marejková
Pavla Křížová
Centrum epidemiologie a mikrobiologie SZÚ

Redakční rada časopisu Epidemiologie, mikrobiologie, imunologie a výbor Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP se připojuje k blahopřání. Dr. Petr Petráš je po řadu let naším aktivním členem a spolupráce s ním je pro všechny vždy příjemná. Přejeme do dalších let stálou pohodu, pevné zdraví a životní optimismus.